TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. liepos 18 d.*

Byloje C-213/05

dėl *Bundessozialgericht* (Vokietija) 2005 m. vasario 10 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. gegužės 17 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Wendy Geven

prieš

Land Nordrhein-Westfalen,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijos pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, P. Kūris ir E. Juhász, teisėjai R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann (pranešėjas), J. Makarczyk, G. Arestis, A. Borg Barthet ir M. Ilešič,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,
kancleris R. Grass,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— W. Geven, atstovaujamos *Assessor* M. Eppelein,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma,

— Jungtinės Karalystės, atstovaujamos C. Jackson, padedamo *QC* E. Sharpston,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos V. Kreuschitz,

susipažinęs su 2006 m. rugsėjo 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, p. 2) išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp W. Geven ir Šiaurės Reino Vestfalijos žemės dėl pastarosios atsisakymo mokėti jai vaiko auginimo pašalpą.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 1 ir 2 dalis numato:

„1. Darbuotojui, jei jis yra valstybės narės pilietis, turi būti sudarytos tos pačios įdarbinimo ir darbo sąlygos kaip ir piliečiui tos valstybės narės, kurioje jis dirba, nepaisant jo pilietybės, ypač nustatant atlyginimą ir atleidžiant iš darbo, o nedarbo atveju – grąžinant arba vėl priimant į darbą.

2. Jis naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis kaip ir vietiniai darbuotojai."

Nacionalinės teisės aktai

4 Kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos Įstatymo dėl vaiko auginimo pašalpos ir vaiko auginimo

atostogų suteikimo (*Bundeserziehungsgeldgesetz,* toliau – *BErzGG*) 1 straipsnio 1 dalis numato, kad vaiko auginimo pašalpą gali gauti kiekvienas asmuo, kurio gyvenamoji vieta yra Vokietijoje ar jis ten įprastai gyvena kartu su vaiku, kurį išlaiko, pats užtikrina šio vaiko priežiūrą bei mokymąsi ir neužsiima profesine veikla arba ja užsiima ne visą darbo dieną.

5 Be to, pagal pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos *BErzGG* 1 straipsnio 4 dalį Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai ir pasienio darbuotojai, atvykę iš šalių, turinčių bendrą sieną su Vokietija, turi teisę į vaiko auginimo pašalpą tiek, kiek šioje valstybėje narėje vykdo daugiau nei nereikšmingą profesinę veiklą.

6 Pagal pagrindinės bylos faktinių aplinkybių metu galiojusio Socialinio kodekso IV (*Sozialgesetzbuch* IV, BGBl. I, p. 1229) redakcijos 8 straipsnio 1 dalies 1 punktą veikla laikoma nedidelės apimties, kai ji vykdoma mažiau kaip 15 valandų per savaitę ir kai įprastai gaunamas mėnesio darbo užmokestis neviršija vienos septintosios minimalaus mėnesio darbo užmokesčio Socialinio kodekso IV 18 straipsnio prasme, t. y. 610 DEM 1997 m. ir 620 DEM 1998 metais.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

7 W. Geven yra Nyderlandų pilietė. 1997 m. gruodį gimus sūnui, ji Nyderlanduose gyveno su savo vyru, kuris vykdė profesinę veiklą šioje valstybėje narėje. Pasibaigus teisinės motinystės apsaugos laikotarpiui pirmaisiais sūnaus gyvenimo metais ieškovė dirbo Vokietijoje, kur jos savaitės darbo laikas truko nuo 3 iki 14 valandų ir ji gavo savaitės darbo užmokestį nuo 40 iki 168,87 DEM.

8 1998 m. birželio 5 d. Sprendimu (2000 m. sausio 27 d. Sprendimo dėl skundo redakcija) Šiaurės Reino Vestfalijos žemė atmetė ieškovės prašymą dėl vaiko auginimo pašalpos už pirmuosius jos vaiko gyvenimo metus. Savo sprendimą ji motyvavo tuo, kad W. Geven Vokietijoje neturėjo nei nuolatinės, nei įprastinės gyvenamosios vietos; be to, ji neturėjo darbo sutarties, numatančios bent 15 darbo valandų per savaitę. Taip pat kaip asmuo, vykdantis nedidelės apimties veiklą, ji neturėtų būti laikoma darbuotoja 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1), iš dalies pakeistu 1997 m. birželio 27 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1290/97 (OL L 176, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), prasme.

9 2002 m. gegužės 6 d. Sprendimu *Sozialgericht Münster* pirmojoje instancijoje ir 2003 m. spalio 24 d. Sprendimu *Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen* apeliacinėje instancijoje atmetė W. Geven ieškinį ir apeliacinį skundą dėl šio sprendimo. Todėl ieškovė pateikė kasacinį skundą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

10 Šiomis aplinkybėmis *Bundessozialgericht* Teisingumo Teismui pateikė šį prejudicinį klausimą:

„Ar Bendrijos teisė, būtent Reglamento Nr. 1612/68 <...> 7 straipsnio 2 dalis, draudžia Vokietijos Federacinei Respublikai atsisakyti kitoje valstybėje narėje gyvenančiai šios valstybės pilietei, kuri Vokietijoje vykdo nedidelės apimties profesinę veiklą (nuo 3 iki 14 valandų per savaitę), suteikti teisę į Vokietijos vaiko auginimo pašalpą todėl, kad Vokietijoje ji neturi nei nuolatinės, nei įprastinės gyvenamosios vietos?“

Dėl prejudicinio klausimo

11 Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalis numato, kad darbuotojas migrantas priimančiojoje valstybėje narėje naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis kaip ir vietiniai darbuotojai.

12 Nuoroda į šioje nuostatoje esančias „socialines lengvatas" neturi būti aiškinama siaurai (1997 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Meints*, C-57/96, Rink. p. I-6689, 39 punktas). Iš tiesų, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, „socialinės lengvatos" yra visos lengvatos, kurios, nesvarbu, ar susijusios su darbo sutartimi, ar ne, bendrai pripažįstamos vietiniams darbuotojams iš esmės dėl jų objektyvaus darbuotojų statuso ar paprasčiausia dėl to, kad jų gyvenamoji vieta yra nacionalinėje teritorijoje, ir kurių taikymas kitų valstybių narių piliečiams atrodo kaip tinkamas jų judėjimui Bendrijos viduje palengvinti (žr. 1982 m. sausio 14 d. Sprendimo *Reina*, 65/81, Rink. p. 33, 12 punktą; minėto sprendimo *Meints* 39 punktą ir 1998 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Martínez Sala*, C-85/96, Rink. p. I-2691, 25 punktą).

13 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad Vokietijos vaiko auginimo pašalpa yra socialinė lengvata Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalies prasme (žr. 1998 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Martínez Sala*, C-85/96, Rink. p. I-2691, 26 punktą).

14 Vokietijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės nurodė, kad leidimas pasienio darbuotojui, kurio gyvenamoji ir darbo vietos yra skirtingose valstybėse narėse, pasinaudoti dviem tomis pačiomis socialinėmis lengvatomis dviejose valstybėse narėse yra neteisėtas. Siekiant sušvelninti šią riziką ir atsižvelgiant į tai, kad Reglamente Nr. 1612/68 nėra koordinavimo taisyklių, skirtų išvengti išmokų sutapimo, neturi būti suteikiama galimybė „perkelti" vaiko auginimo pašalpos į pasienio darbuotojo gyvenamosios vietos valstybę narę.

15 Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, kad W. Geven, kaip pasienio darbuotojos, statusas netrukdo pasinaudoti Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalyje numatytu vienodu požiūriu, kiek tai susiję su socialinių lengvatų suteikimu. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad pasienio darbuotojai gali remtis Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio nuostatomis kaip ir bet kuris kitas šioje nuostatoje numatytas darbuotojas. Šio reglamento ketvirta konstatuojamoji dalis aiškiai numato, kad laisvo judėjimo teisė turi būti „vienodai taikoma nuolatiniams, sezoniniams ir pasienio darbuotojams bei tiems, kurie nori dirbti paslaugų sferoje", ir jo 7 straipsnyje be išlygų daroma nuoroda į „darbuotoją, valstybės narės pilietį" (minėto sprendimo *Meints* 50 punktas).

16 Be to, reikia priminti, kad į taisyklių, susijusių su darbuotojų judėjimo laisve, taikymo sritį (bei į Reglamento Nr. 1612/68) patenka bet kuris darbuotojas vykdantis realią ir veiksmingą profesinę veiklą, išskyrus tuos darbuotojus, kurių profesinė veikla taip apribota, kad ji visiškai nereikšminga ir pagalbinė (žr. būtent 1982 m. kovo 23 d. Sprendimo *Levin*, 53/81, Rink. p. 1035, 17 punktą).

17 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nustatė, kad ieškovė nagrinėjamu laikotarpiu dalyvavo realiuose darbo santykiuose, dėl kurių galėjo remtis darbuotojo migranto statusu Reglamento Nr. 1612/68 prasme.

18 Reikia nurodyti, kad vienodo požiūrio principas, įtvirtintas tiek EB sutarties 48 straipsnyje (po pakeitimo – EB 39 straipsnis), tiek Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnyje, draudžia ne tik atvirą diskriminaciją dėl nacionalinės priklausomybės, bet ir bet kokias kitas paslėptas diskriminacijos formas, kuriomis, pritaikius kitus skirtumų kriterijus, pasiekiamas toks pats rezultatas (žr. minėto sprendimo *Meints* 44 punktą).

19 Net jeigu ji objektyviai pateisinama ir atitinka siekiamą tikslą, nacionalinės teisės nuostata turi būti laikoma netiesiogiai diskriminuojančia, jeigu savo pobūdžiu gali labiau paveikti ne vietinius, o kitų valstybių narių piliečius, ir dėl to pastarieji gali patekti į ypač nepalankią situaciją (minėto sprendimo *Meints* 45 punktas).

20 Taip yra pagrindinėje byloje nagrinėjamos gyvenamosios vietos sąlygos atveju, kurios, kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, natūraliai lengviau yra laikytis vietiniams nei kitų valstybių narių darbuotojams.

21 Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimais, Vokietijos vaiko auginimo pašalpa yra nacionalinės šeimos politikos instrumentas, kuriuo siekiama didinti gimstamumą šalyje. Svarbiausias šios pašalpos tikslas – suteikti galimybę tėvams patiems prižiūrėti savo vaikus atsisakant profesinės veiklos ar sutrumpinant jos laiką, siekiant skirti jį savo vaikų auginimui jų ankstyvuoju raidos etapu.

22 Vokietijos vyriausybė priduria, kad vaiko auginimo pašalpa skiriama padėti asmenims, kurie pasirinkdami gyvenamąją vietą nustatė veiksmingą ryšį su Vokietijos valstybe. Šiame kontekste tokia gyvenamosios vietos sąlyga, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, turi būti pateisinama.

23 Nepaisant to, ar Vokietijos teisės aktais siekiami tikslai galėtų pateisinti nacionalinės teisės aktus, išimtinai pagrįstus gyvenamosios vietos kriterijumi, reikia konstatuoti, kad remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimais Vokietijos teisės aktų leidėjas vaiko auginimo pašalpos skyrimui ne tik taikė griežtą gyvenamosios vietos sąlygą, bet ir pripažino išimtis, leidžiančias ją gauti pasienio darbuotojams.

24 Iš tiesų iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal *BErzGG* 1 straipsnio 4 dalį pasienio darbuotojai, kurie vykdo profesinę veiklą Vokietijoje, tačiau gyvena kitoje valstybėje narėje, gali gauti Vokietijos vaiko auginimo pašalpą, jeigu jie vykdė daugiau kaip nedidelės apimties profesinę veiklą.

25 Todėl atrodo, kad remiantis Vokietijos teisės aktais, galiojusiais pagrindinės bylos faktinių aplinkybių metu, gyvenamoji vieta nebuvo laikoma vieninteliu ryšiu su atitinkama valstybe nare ir kad svarus indėlis į nacionalinę darbo rinką taip pat yra svarbus integracijos į šios valstybės narės visuomenę elementas.

26 Šiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad jeigu nerezidentas atitinkamoje valstybėje narėje nevykdo pakankamai reikšmingos profesinės veiklos, tai gali būti teisėtas pagrindas atsisakyti skirti nagrinėjamą socialinę lengvatą.

27 Kaip Teisingumo Teismas jau nusprendė 1995 m. gruodžio 14 d. Sprendime *Megner* ir *Scheffel* (C-444/93, Rink. p. I-4741, 18–21 ir 29 punktai), nors asmuo, kuris vykdo tokią nedidelės apimties veiklą, kuri numatyta prejudiciniame klausime, turi darbuotojo statusą EB 39 straipsnio prasme, vis dėlto reikia priminti, kad socialinė politika pagal dabartinę Bendrijos teisę išskiria valstybių narių kompetenciją, kurios, naudodamosi šia kompetencija, turi didelę diskreciją. Tačiau dėl šios diskrecijos asmenų teisės, išplaukiančios iš pagrindines jų laisves reglamentuojančių Sutarties nuostatų, negali tapti beprasmės (dėl EB 39 straipsnio žr. 2007 m. sausio 11 d. Sprendimo *ITC*, C-208/05, Rink. p. I-181, 39 ir 40 punktus ir 1999 m. sausio 26 d. Sprendimo *Terhoeve*, C-18/95, Rink. p. I-345, 44 punktą; analogiškai vienodo požiūrio į darbuotojus vyrus ir darbuotojas moteris srityje žr. minėtą sprendimą *Megner* ir *Scheffel* ir 2003 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Steinicke*, C-77/02, Rink. p. I-9027, 61 ir 63 punktus).

28 Taip pat, kaip buvo nurodyta šio sprendimo 21–25 punktuose, nacionalinio įstatymo leidėjo tikslas yra šiuo atveju suteikti vaiko auginimo pašalpą asmenims, kurie turi pakankamai glaudų ryšį su atitinkamos valstybės narės visuomene, neskiriant šios pašalpos išimtinai tik asmenims, kurie gyvena šioje valstybėje narėje.

29 Naudodamasis savo kompetencija šis įstatymų leidėjas gali pagrįstai įvertinti, kad teisės į nagrinėjamą pašalpą nesuteikimas darbuotojams nerezidentams, kurie atitinkamoje valstybėje narėje vykdo ne daugiau kaip nedidelės apimties profesinę veiklą nacionalinės teisės prasme, yra tinkama ir proporcinga priemonė ankstesniame punkte minėto tikslo atžvilgiu (analogiškai žr. minėto sprendimo *Megner* ir *Scheffel* 30 punktą).

30 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į prejudicinį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalis nedraudžia valstybės narės nacionalinės teisės aktu kitos valstybės pilietei, gyvenančiai šioje valstybėje narėje ir pirmojoje valstybėje vykdančiai nereikšmingą profesinę veiklą nuo 3 iki 14 valandų per savaitę, nesuteikti teisės į Vokietijos vaiko auginimo pašalpos požymių turinčią socialinę lengvatą todėl, kad pirmojoje valstybėje narėje ji neturi nei nuolatinės, nei įprastinės gyvenamosios vietos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

31 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje 7 straipsnio 2 dalis nedraudžia valstybės narės nacionalinės teisės aktu kitos valstybės narės pilietei, gyvenančiai šioje valstybėje ir pirmojoje valstybėje vykdančiai nedidelės apimties profesinę veiklą (nuo 3 iki 14 valandų per savaitę), nesuteikti teisės į Vokietijos vaiko auginimo pašalpos požymių turinčią socialinę lengvatą todėl, kad pirmojoje valstybėje narėje ji neturi nei nuolatinės, nei įprastinės gyvenamosios vietos.

Parašai.